

Beräkning av luftburen ljudutbredning - Najaderna vindkraftpark

Innehåll

Sida	2	Metod
Sida	3	Layout
Sida	5	Resultat
Sida	6	Ljudkarta
Sida	7	Lågfrekvent ljud
Sida	9	Beräknad ljudnivå inomhus och riktvärden
Sida	10	Beräkningsparametrar
Sida	12	Slutsatser och kommentarer

Uppdrag: Beräkning av ljudnivåer vid bostäder
samt lågfrekvent ljud inomhus

Projekt: Najaderna vindkraftpark
Beräkningsdatum: 2023-10-31
Kund: Najaderna Offshore AB

Handläggare Karin Abrahamsson
karin.abrahamsson@efterklang.org

Kvalitetsgranskare Niklas Carlsson
niklas.j.carlsson@efterklang.org

Metod:

Beräkningarna har utförts med beräkningsprogram SoundPLAN ver. 8.2 med beräkningsmodell Nord2000.

Som indata till beräkningarna har koordinater för planerad layout (67 st vindkraftverk) erhållits från Najaderna Offshore AB, ett dotterbolag till Eolus Vind AB. Vindkraftverken antas ha en rotordiameter på 290 m, en navhöjd på 185 m och en totalhöjd av 365 m. Najaderna Offshore AB planerar för att verken skall kunna ha en effekt på 20 MW. Så stora verk finns inte på marknaden idag och därför finns inte heller någon tillgänglig ljuddata att utgå från.

För att få fram ljuddata att utgå från i beräkningen har vi tittat på andra befintliga modeller av vindkraftverk som är mindre till storlek och effekt än de som planeras för Najaderna. För dessa befintliga verk har vi tittat på hur mycket ljudeffektnivån ökar då storlek på rotor och effekt ökar. Utgående från antagandet om ett linjärt samband mellan ökningen av ljudeffekt och ökningen av rotorstorlek och effekt erhåller vi en ljudeffekt på 121 dBA. Eftersom teknikutvecklingen ständigt går framåt och leverantörerna utvecklar nya metoder för att minska ljudalstringen från verken innebär antagandet med ett linjärt samband sannolikt en överskattning av ljudeffektnivån. Den framtagna ljudeffekten beror delvis på vilka befintliga verk som studeras och därför har vi också lagt till en marginal på 1 dB. Den ljudeffektnivå som använts i beräkningarna är därmed 122 dBA.

Utöver ljudeffektnivå har ett frekvensspektrum tagits fram. Eftersom större vindkraftverk normalt innehåller en något större del lågfrekvent ljud har frekvensspektrum för nu befintliga modeller justerats genom att ljudeffekten vid låga frekvenser ökats och ljudeffekten vid höga frekvenser minskats. På så sätt har ett spektrum med mer lågfrekvent innehåll erhållits. Detta justerade spektrum har sedan skalats upp till att motsvara den framtagna ljudeffektnivån på 122 dBA.

Ovanstående tillvägagångssätt bedömer vi vara det i dagsläget bästa sättet att uppskatta ljudeffekt och frekvensspektrum för kommande större vindkraftverk. Använt frekvensspektrum redovisas under avsnitt "Beräkningsparametrar" tillsammans med övriga detaljer kring beräkningarna.

Beräkningarna är utförda för en exempellayout där vindkraftverken är något koncentrerade till sydvästra delen av projektområdet. Detta är att betrakta som ett värsta fall sett till bullernivåer vid bostäder.

Resultaten redovisas som beräknade ljudnivåer i utvalda beräkningspunkter och som bullerkarta och jämförs med Naturvårdsverkets riktvärde på 40 dBA. Utöver detta har också lågfrekvent ljud undersökts och jämförts med Folkhälsomyndighetens riktvärden för

Datum: 2023-10-31
 Projektnummer: D0122774
 Projektnamn: Najaderna
 Kund: Najaderna Offshore AB

Layout

Benämning	Beskrivning	UTM		Navhöjd [m]	L _{WA} [dBA]	Referens
		Öst	Norr			
1	Fiktiv turbin, 20 MW	671800	6742724	185	122.0	sid 2 [1]
2	Fiktiv turbin, 20 MW	671703	6744728	185	122.0	sid 2 [1]
3	Fiktiv turbin, 20 MW	671606	6746732	185	122.0	sid 2 [1]
4	Fiktiv turbin, 20 MW	673517	6738856	185	122.0	sid 2 [1]
5	Fiktiv turbin, 20 MW	673420	6740860	185	122.0	sid 2 [1]
6	Fiktiv turbin, 20 MW	673322	6742864	185	122.0	sid 2 [1]
7	Fiktiv turbin, 20 MW	673225	6744868	185	122.0	sid 2 [1]
8	Fiktiv turbin, 20 MW	673127	6746871	185	122.0	sid 2 [1]
9	Fiktiv turbin, 20 MW	673030	6748875	185	122.0	sid 2 [1]
10	Fiktiv turbin, 20 MW	672932	6750879	185	122.0	sid 2 [1]
11	Fiktiv turbin, 20 MW	675140	6736992	185	122.0	sid 2 [1]
12	Fiktiv turbin, 20 MW	675042	6738996	185	122.0	sid 2 [1]
13	Fiktiv turbin, 20 MW	674943	6741000	185	122.0	sid 2 [1]
14	Fiktiv turbin, 20 MW	674845	6743004	185	122.0	sid 2 [1]
15	Fiktiv turbin, 20 MW	674746	6745007	185	122.0	sid 2 [1]
16	Fiktiv turbin, 20 MW	674648	6747011	185	122.0	sid 2 [1]
17	Fiktiv turbin, 20 MW	674550	6749015	185	122.0	sid 2 [1]
18	Fiktiv turbin, 20 MW	674451	6751019	185	122.0	sid 2 [1]
19	Fiktiv turbin, 20 MW	676764	6735128	185	122.0	sid 2 [1]
20	Fiktiv turbin, 20 MW	676665	6737132	185	122.0	sid 2 [1]
21	Fiktiv turbin, 20 MW	676566	6739136	185	122.0	sid 2 [1]
22	Fiktiv turbin, 20 MW	676467	6741140	185	122.0	sid 2 [1]
23	Fiktiv turbin, 20 MW	676367	6743143	185	122.0	sid 2 [1]
24	Fiktiv turbin, 20 MW	676268	6745147	185	122.0	sid 2 [1]
25	Fiktiv turbin, 20 MW	676169	6747151	185	122.0	sid 2 [1]
26	Fiktiv turbin, 20 MW	676070	6749155	185	122.0	sid 2 [1]
27	Fiktiv turbin, 20 MW	675970	6751158	185	122.0	sid 2 [1]
28	Fiktiv turbin, 20 MW	678390	6733265	185	122.0	sid 2 [1]
29	Fiktiv turbin, 20 MW	678290	6735268	185	122.0	sid 2 [1]
30	Fiktiv turbin, 20 MW	678190	6737272	185	122.0	sid 2 [1]
31	Fiktiv turbin, 20 MW	678090	6739276	185	122.0	sid 2 [1]
32	Fiktiv turbin, 20 MW	677990	6741279	185	122.0	sid 2 [1]
33	Fiktiv turbin, 20 MW	677890	6743283	185	122.0	sid 2 [1]
34	Fiktiv turbin, 20 MW	677790	6745287	185	122.0	sid 2 [1]

Datum: 2023-10-31
 Projektnummer: D0122774
 Projektnamn: Najaderna
 Kund: Najaderna Offshore AB

Layout

Benämning	Beskrivning	UTM		Navhöjd [m]	L _{WA} [dBA]	Referens
		Öst	Norr			
35	Fiktiv turbin, 20 MW	677690	6747291	185	122.0	sid 2 [1]
36	Fiktiv turbin, 20 MW	677590	6749294	185	122.0	sid 2 [1]
37	Fiktiv turbin, 20 MW	677489	6751298	185	122.0	sid 2 [1]
38	Fiktiv turbin, 20 MW	679917	6733404	185	122.0	sid 2 [1]
39	Fiktiv turbin, 20 MW	679816	6735408	185	122.0	sid 2 [1]
40	Fiktiv turbin, 20 MW	679716	6737412	185	122.0	sid 2 [1]
41	Fiktiv turbin, 20 MW	679615	6739416	185	122.0	sid 2 [1]
42	Fiktiv turbin, 20 MW	679514	6741419	185	122.0	sid 2 [1]
43	Fiktiv turbin, 20 MW	679413	6743423	185	122.0	sid 2 [1]
44	Fiktiv turbin, 20 MW	679312	6745427	185	122.0	sid 2 [1]
45	Fiktiv turbin, 20 MW	679211	6747430	185	122.0	sid 2 [1]
46	Fiktiv turbin, 20 MW	679110	6749434	185	122.0	sid 2 [1]
47	Fiktiv turbin, 20 MW	679009	6751438	185	122.0	sid 2 [1]
48	Fiktiv turbin, 20 MW	681343	6735548	185	122.0	sid 2 [1]
49	Fiktiv turbin, 20 MW	681241	6737552	185	122.0	sid 2 [1]
50	Fiktiv turbin, 20 MW	681139	6739555	185	122.0	sid 2 [1]
51	Fiktiv turbin, 20 MW	681037	6741559	185	122.0	sid 2 [1]
52	Fiktiv turbin, 20 MW	680935	6743563	185	122.0	sid 2 [1]
53	Fiktiv turbin, 20 MW	680834	6745567	185	122.0	sid 2 [1]
54	Fiktiv turbin, 20 MW	680732	6747570	185	122.0	sid 2 [1]
55	Fiktiv turbin, 20 MW	680630	6749574	185	122.0	sid 2 [1]
56	Fiktiv turbin, 20 MW	682869	6735688	185	122.0	sid 2 [1]
57	Fiktiv turbin, 20 MW	682766	6737692	185	122.0	sid 2 [1]
58	Fiktiv turbin, 20 MW	682663	6739695	185	122.0	sid 2 [1]
59	Fiktiv turbin, 20 MW	682561	6741699	185	122.0	sid 2 [1]
60	Fiktiv turbin, 20 MW	682458	6743703	185	122.0	sid 2 [1]
61	Fiktiv turbin, 20 MW	682355	6745706	185	122.0	sid 2 [1]
62	Fiktiv turbin, 20 MW	682253	6747710	185	122.0	sid 2 [1]
63	Fiktiv turbin, 20 MW	684291	6737831	185	122.0	sid 2 [1]
64	Fiktiv turbin, 20 MW	684188	6739835	185	122.0	sid 2 [1]
65	Fiktiv turbin, 20 MW	684084	6741839	185	122.0	sid 2 [1]
66	Fiktiv turbin, 20 MW	683877	6745846	185	122.0	sid 2 [1]
67	Fiktiv turbin, 20 MW	685712	6739975	185	122.0	sid 2 [1]

Datum: 2023-10-31
Projektnummer: D0122774
Projektnamn: Najaderna
Kund: Najaderna Offshore AB

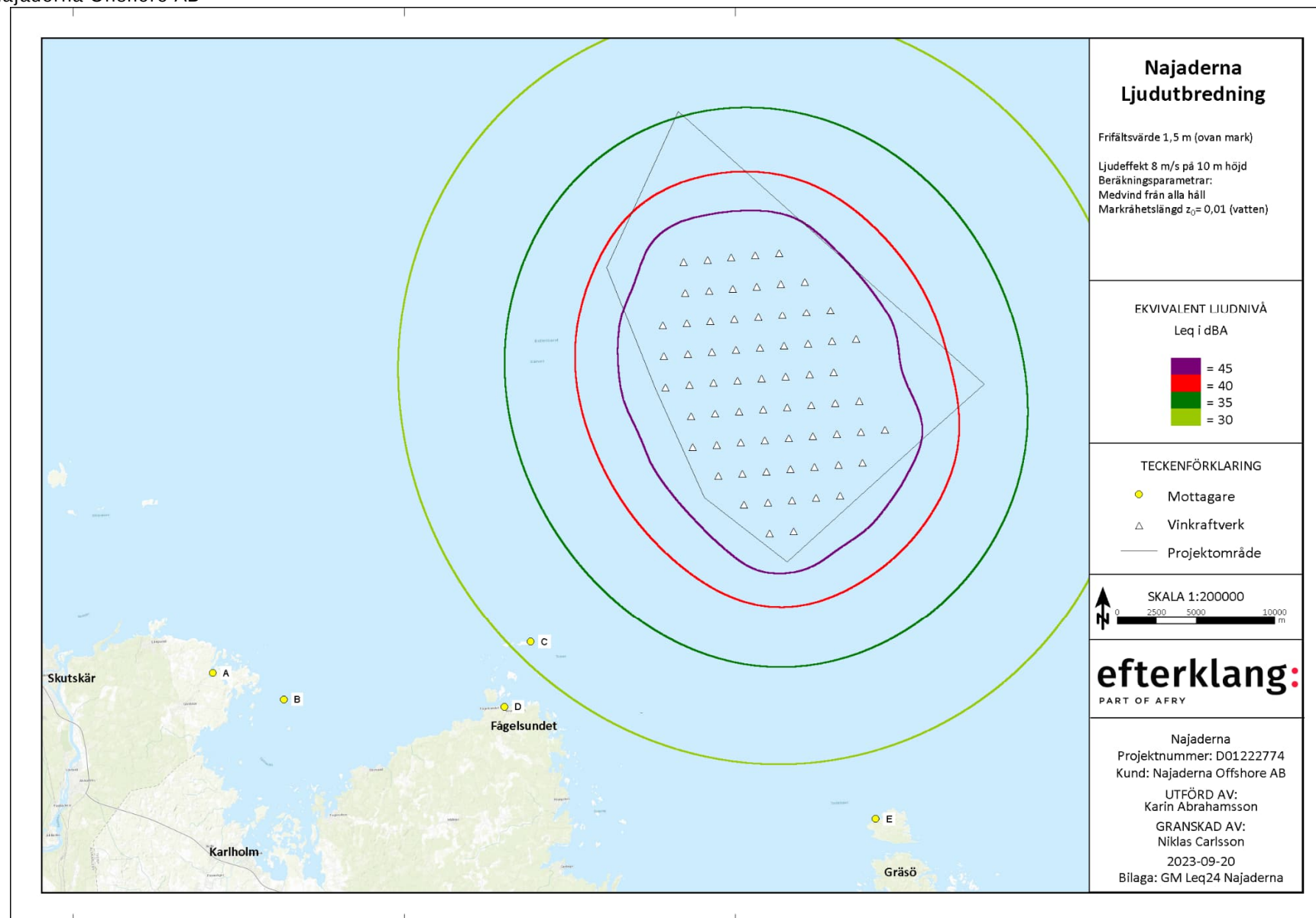
Resultat

Benämning	Fastighet	UTM		Beräknad ljudnivå Medvind alla håll LAeq [dBA]
		Öst	Norr	
A	Älvkarleby Gårdskär 7:1	643096	6724249	22
B	Älvkarleby Gårdskär 31:4	647601	6722537	24
C	Tierp Björn 1:1	663259	6726282	31
D	Tierp Hållen 8:101	661585	6722064	28
E	Östhammar Fyrtäpp 1:1	685145	6714787	27

Allmän kommentar:
Beräkningen är gjord med antagande om att
den ljudkänsliga mottagaren är på höjden 1,5 m
över havsnivån.

Koordinater för beräkningspunkter har hämtats
från kartjänster såsom
www.minkarta.lantmateriet.se

Ljudkarta

Lågfrekvent ljud

Det antas att bostad finns vid alla beräkningspunkter. För dessa har ljudnivån inomhus vid låga frekvenser beräknats utifrån beräknad ljudnivå utomhus vid fasad och antagen fasaddämpning (se tabeller nedan). Antagen fasaddämpning här hämtad ifrån "Sound insulation of dwellings at low frequencies", publicerad i Journal of Low Frequency Noise, Vibration and Active Control (vol 29, no 1, pp 15-23). D. Hoffmeyer and J. Jakobsen, 2010

Beräknad ljudnivå inomhus vid låga frekvenser jämförs sedan med Folkhälsomyndighetens riktvärden enligt FoHMFS 2014:13.

	31.5 Hz	40 Hz	50 Hz	63 Hz	80 Hz	100 Hz	125 Hz	160 Hz	200 Hz
Antagen fasaddämpning [dB], enligt dansk modell (Hoffmeyer o Jakobsen)	6.7	7.6	10.3	14.2	17.5	18.4	17.5	18.6	22.4
Folkhälsomyndighetens riktvärden inomhus enligt FoHMFS 2014:13 [dB]	56	49	43	42	40	38	36	34	32

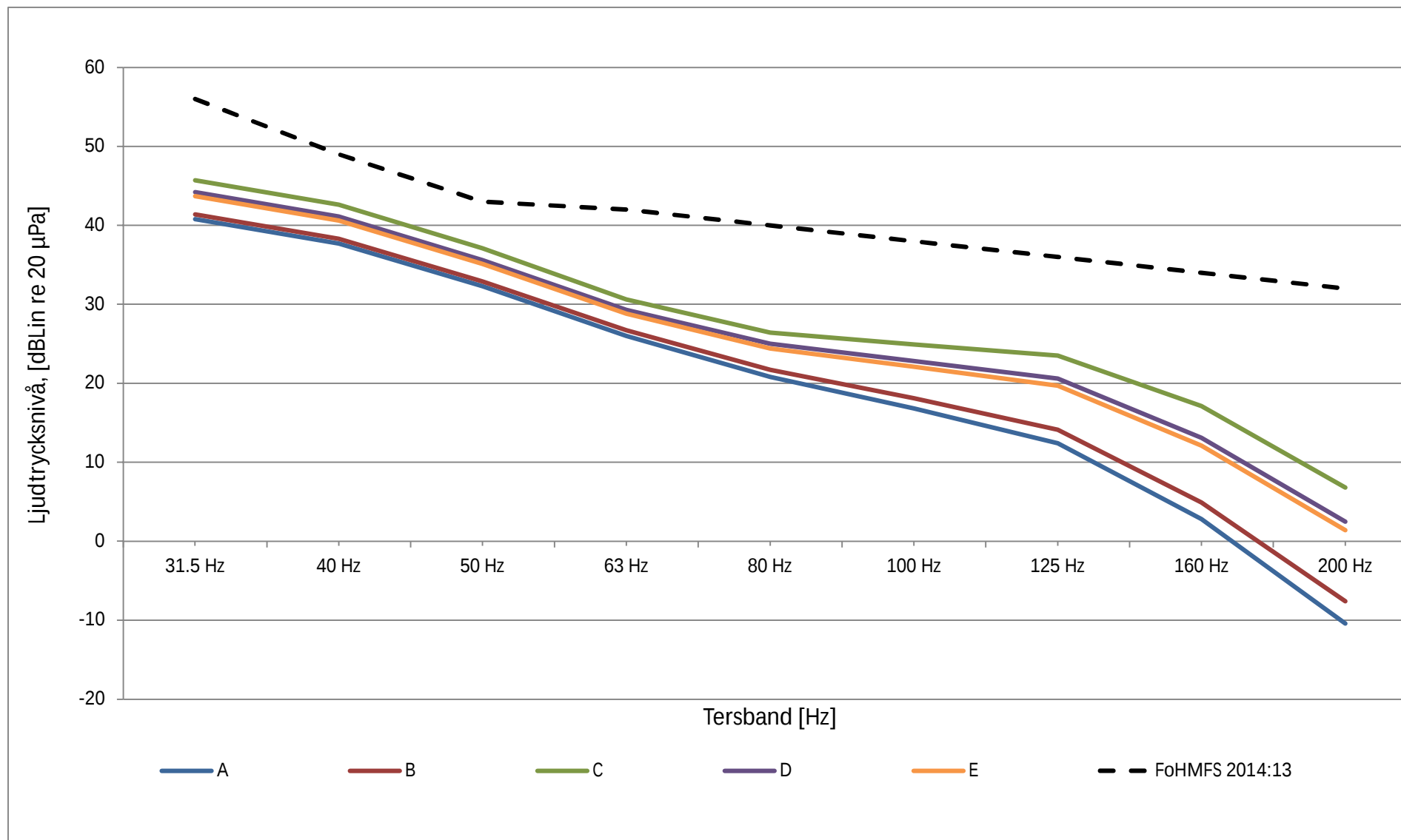
Lågfrekvent ljud

Beräknade ljudnivåer utomhus vid fasad [dB]									
Ljudkänslig punkt	31.5 Hz	40 Hz	50 Hz	63 Hz	80 Hz	100 Hz	125 Hz	160 Hz	200 Hz
A	47.5	45.3	42.6	40.2	38.3	35.2	29.9	21.4	12.0
B	48.1	45.9	43.2	40.9	39.2	36.5	31.6	23.5	14.8
C	52.4	50.2	47.4	44.8	43.9	43.3	41.0	35.7	29.2
D	50.9	48.7	45.9	43.5	42.5	41.2	38.1	31.7	24.9
E	50.4	48.2	45.4	43.0	41.9	40.5	37.2	30.7	23.8

Beräknade ljudnivåer inomhus [dB] (Ljudnivå utomhus - fasaddämpning)									
Ljudkänslig punkt	31.5 Hz	40 Hz	50 Hz	63 Hz	80 Hz	100 Hz	125 Hz	160 Hz	200 Hz
A	40.8	37.7	32.3	26.0	20.8	16.8	12.4	2.8	-10.4
B	41.4	38.3	32.9	26.7	21.7	18.1	14.1	4.9	-7.6
C	45.7	42.6	37.1	30.6	26.4	24.9	23.5	17.1	6.8
D	44.2	41.1	35.6	29.3	25.0	22.8	20.6	13.1	2.5
E	43.7	40.6	35.1	28.8	24.4	22.1	19.7	12.1	1.4

Jämförelse av beräknad ljudnivå inomhus med Folkhälsomyndighetens riktvärden [dB] ¹⁾									
Ljudkänslig punkt	31.5 Hz	40 Hz	50 Hz	63 Hz	80 Hz	100 Hz	125 Hz	160 Hz	200 Hz
A	-15.2	-11.3	-10.7	-16.0	-19.2	-21.2	-23.6	-31.2	-42.4
B	-14.6	-10.7	-10.1	-15.3	-18.3	-19.9	-21.9	-29.1	-39.6
C	-10.3	-6.4	-5.9	-11.4	-13.6	-13.1	-12.5	-16.9	-25.2
D	-11.8	-7.9	-7.4	-12.7	-15.0	-15.2	-15.4	-20.9	-29.5
E	-12.3	-8.4	-7.9	-13.2	-15.6	-15.9	-16.3	-21.9	-30.6

¹⁾ Ett negativt värde indikerar att Folkhälsomyndighetens riktvärde innehålls.

Beräkningsparametrar

Beräkningsparametrar i mjukvara	
Beräkningsprogram:	SoundPLAN 8.2
Beräkningsstandard:	Nord2000
Beräkningshöjd:	1,5 m
Lufttryck:	1013,25 mbar
Relativ luftfuktighet :	70 %
Temperatur:	15 °C
Temperaturgradient:	+0,05 °C/m
Råhetslängd enligt NV Rapport 6241:	0,01
Vindhastighet:	8 m/s 10 m över mark
Standardavvikelse vindhastighet:	1,2 m/s
Vindriktning:	Medvind åt alla håll
Turbulenta vindhastighetsfluktuationer:	0,12 m ^{4/3} /s ²
Turbulenta temperaturfluktuationer :	0,008 K/s ²
Effektiv flödesresistans mark:	Klass D
Effektiv flödesresistans vattenytor:	Klass H

Lufttryck, relativ luftfuktighet samt temperatur är standardiserade meteorologiska värden enligt ISA-standard, International Standard Atmosphere.

Noterbart är också att beräkningarna är utförda för positiv temperaturgradient vilket motsvarar svag inversion. Värdet +0,05 °C/m är det högsta värdet som är godkänt enligt mätmetoden för ljudimmission av vindkraft enligt den av Naturvårdsverket rekommenderade mätmetoden Elforsk 98:24. Ljudnivån vid positiv temperaturgradient blir i regel högre än vid negativ temperaturgradient.

Beräkningsparametrar

Referenser

[1] Antagen ljudeffektnivå på 122 dBA och frekvensspektrum enligt tabell nedan.
På sidan 2 förklaras tillvägagångssättet för framtagande av ljudeffektnivå och frekvensspektrum.

Beräkningarna gäller för ljudeffektnivåer och frekvensspektrum enligt nedan.

Använt frekvensspektrum	
Tersband [Hz]	L _{WA} [dBA]
31.5	87.9
40	92.0
50	95.5
63	98.7
80	101.7
100	104.1
125	106.3
160	108.3
200	109.8
250	110.9
315	111.8
400	112.3
500	112.5
630	112.3
800	111.8
1000	110.9
1250	109.8
1600	108.2
2000	106.3
2500	104.2
3150	101.7
4000	98.7
5000	95.5
6300	92.0
8000	87.9
10000	83.8
Totalt	122.0

Kommentarer och slutsatser

Beräkningarna visar att Naturvårdsverkets riktvärde på 40 dBA förväntas innehållas med god marginal vid de beräknade bostäderna. Detsamma gäller Folkhälsomyndighetens riktvärden för lågfrekvent ljud inomhus.

Att marginalen till riktvärdena är god innebär att det finns utrymme för vindkraftverk som bullrar mer än vad som antagits i beräkningarna. Observera att beräkningarna är utförda för en exempellayout där vindkraftverken är något koncentrerade till sydvästra delen av projektområdet. Detta är att betrakta som ett värsta fall sett till bullernivåer vid bostäder. För en layout där samma antal verk är fördelade över hela projektområdet skulle generellt lägre ljudnivåer till bostäder beräknas.

De beräknade ljudnivåerna uppgår som högst till 31 dBA.